

Schade van de recessie blijft beperkt voor advocatuur

Ook de advocatuur heeft last van de economische crisis. De tien grootste kantoren in Nederland zagen hun resultaten in 2009 verslechteren.

DOORNELLEKE KOOPS
 AMSTERDAM, 25 JUNI. De frisdrank verdween uit de ijskast op kantoor, de snoepreïjes voor studenten gingen niet langer naar exotische bestemmingen en secretaresses moesten het veld ruimen. De economische crisis had zo haar eigen weerslag op de Nederlandse topadvocatuur.

Maar nu de jaarcijfers van bijna alle grote kantoren bekend zijn, kan de balans pas echt worden opgemaakt. Was 2009 ook voor hen een dieptepunt of hebben zij nog kunnen profiteren van het recordaantal faillissementen, ontslagzaken en herstructureringen?

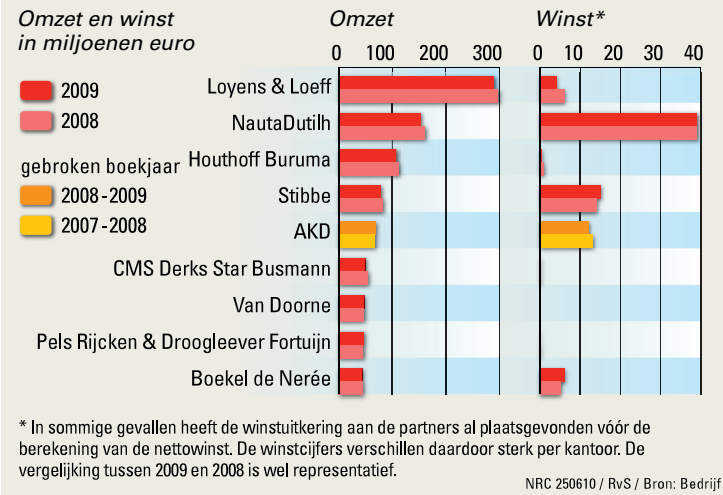
De tien grootste Nederlandse kantoren hebben voor het eerst sinds jaren inderdaad hun resultaten zien verslechteren. Dankzij

flinke bezuinigingen wisten zij de schade te beperken, maar echt rooskleurig was het niet.

Zo werden er een stuk minder advocaten aangenomen. Opmerkelijk, omdat de kantoren in hun jaarverslag de nadruk blijven leggen op de werving van juridisch talent. Uit het jaarverslag van de Nederlandse Orde van Advocaten blijkt echter dat er vooral in Amsterdam – waar de meeste grote kantoren zitten – minder plaats was voor beginnende advocaten. Waren er in 2008 nog 430 advocaat-stagiaires, in 2009 waren dit er nog maar 309. De Amsterdamse balie was daarmee bijna terug op het niveau van 2004.

In maart bleek ook al uit de Stand van de Advocatuur (jaarlijks gepubliceerd door uitgever KSU) dat de grote kantoren zo'n tien tot vijftien advocaten minder in dienst hadden dan de jaren daarvoor. NautaDutilh, al jaren het grootste kantoor van Nederland, moest zijn plaats afstaan aan De Brauw Blackstone Westbroek – het enige kantoor in de top tien dat juist groeide.

Alle advocatenkantoren zagen omzet dalen

Volgens een woordvoerder van De Brauw was dit een bewuste keuze. „We wilden niet snijden. Advocaten die minder te doen hadden, hebben hun tijd op een andere manier nuttig besteed. Met een cursus of door relaties met

cliënten te onderhouden.” Hij bevestigt dat er wat minder jonge advocaten zijn aangenomen, al kwam dit vooral „doordat minder studenten solliciteerden”.

De Brauw is ook het enige kantoor waarvan de cijfers nog niet of-

ficieel zijn vastgesteld. Naar schatting van het Britse ‘The Lawyer European 100’, een jaarlijkse lijst van de honderd Europese kantoren met de hoogste omzet, daalde de omzet in 2009 met 11 procent naar 133 miljoen euro. Het kantoor wil deze cijfers nog niet bevestigen, maar erkent wel dat de omzet is gedaald.

Boekel de Nerée hield de omzet (44,5 miljoen euro) en winst (5,8 miljoen euro) op peil, al waren daar wel wat ingrepen voor nodig. Het bestuur besloot een deel van het kantoor aan de Amsterdamse Zuidas onder te verhuren, stelde de geplande opening van een kantoor in Londen uit en ontsloeg zes kandidaat-notarissen. Elf andere (kandidaat-)notarissen vertrokken vrijwillig.

Toch waren er ook positievere geluiden. Loyens & Loeff, met vestigingen in onder meer Dubai, Singapore en Tokyo, behaalde met 290 miljoen euro de hoogste omzet van alle kantoren in 2009. Deze daalde weliswaar licht ten opzichte van 2008, maar de 118 partners haalden toch nog ieder voor zo'n

2,5 miljoen euro aan werk binnen. De winst nam wel met een derde af tot ruim 4 miljoen euro.

Het kantoor wijt de daling aan de stagnatie van grote vastgoedprojecten en van de fusie- en overnamepraktijk. Er werden minder uren gedeclareerd en de tarieven stonden onder druk. Waarom dan toch die behoorlijke omzet?

Volgens bestuursvoorzitter Maarten van der Weijden is dit vooral te danken aan de brede praktijk van het kantoor, waaronder een grote fiscale praktijk die minder conjunctuurgevoelig is. De winstdaling van 30 procent is voor hem geen reden tot zorg. „Daar liggen we niet van wakker, in deze branche moet je vooral kijken naar de omzet.” Hij denkt niet dat het kantoor nog meer had moeten bezuinigen. „We hebben kritisch gekeken naar variabele uitgaven die in de vette jaren toenemen en die dan gewoonte worden. Kantoorruitjes bijvoorbeeld, zijn nu minder ver weg, minder lang en minder uitbundig.”

Ook bij de advocaten van NautaDutilh ging de bezem erdoor. „We

hebben bezuinigd op franje, zoals reizen en papiergebruik, maar ook op personeelskosten”, licht bestuurslid Peter van der Meij toe. Het aantal advocaten en ondersteuning werd teruggebracht, grotendeels via natuurlijk verloop.

De winst bleef daardoor op vrijwel hetzelfde niveau als in 2008: bijna 39 miljoen euro. De omzet daalde met 5 procent tot 153 miljoen euro, gemiddeld 1,8 miljoen euro per partner. „De markt bleek beter dan we begin 2009 vreesden”, zegt Van der Meij. „Doordat we toen wel meteen effectieve maatregelen hebben genomen, vallen de resultaten nu mee.”

Voor landsadvocaat Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn was 2009 een redelijk stabiel jaar, waarin de omzet op peil bleef met 47 miljoen euro. Het Haagse kantoor richt zich vooral op de publieke sector, waar de crisis minder werd gevoeld. „Het resultaat is niet gek, maar er is ook geen groei”, constateert bestuurslid Marcel Abbringh. „Overheden en bedrijven kijken kritischer of ze een advocaat inschakelen of het door een ei-

gen jurist laten doen. Daar hebben ook wij last van.” Dat de winst in 2009 op nul uitkwam, vergeleken met de 73.000 euro in 2008, zegt volgens Abbringh niets over de winstgevendheid van het kantoor. Het volledige resultaat werd daarvoor al uitgekeerd aan de partners.

Al met al was 2009 geen dramatisch jaar voor de Nederlandse topadvocatuur. Er kwam weliswaar een einde aan de grenzeloze groei en de gouden bergen van de jaren daarvoor, maar geen van de kantoren ging eraan onderdoor. Hoogstens moesten de partners het doen met een lagere winstuitkering.

En in 2010? De vooruitzichten zijn voorzichtig positief, al blijft het de vraag of de voorheen altijd lucratieve ondernemingsrechtpraktijk daadwerkelijk weer opleeft. „De grote stroom van fusies en overnames is nog steeds niet op gang gekomen”, zegt Van der Meij. Ook Loyens & Loeff ziet dat het niveau van 2007 en 2008 nog lang niet is bereikt. „Als dat al ooit weer gebeurt.”